

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/67/2013
Identifikačné číslo spisu:	7598899390
Dátum vydania rozhodnutia:	07.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7598899390.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice, posledne so sídlom v Košiciach, Hlavná 108, IČO: 31 693 857 proti povinnej O. A., bývajúcej v Z., o vymoženie 41,49 € s príslušenstvom., vedenej na Okresnom súde Košice- okolie pod sp.zn. 0 Er 786/1998, o dovolaní spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811, IČO: 36 703 591, zastúpenej AK NOVIKMEC s.r.o., Advokátska kancelária Vranov nad Topľou, so sídlom Rázusova 125, Vranov nad Topľou, IČO: 36 868 701, zastúpená JUDr. Zuzanou Adamovou Tomkovou, advokátkou a konateľkou, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 10. augusta 2012, sp.zn. 6 CoE 64/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Dňa 24.marca 1998 bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice na vykonanie exekúcie proti povinnej O. A. na podklade exekučného titulu, ktorým je platobný rozkaz Okresného súdu Košice-okolie z 10. apríla 1997, sp.zn. Ro 934/97. Okresný súd Košice- okolie ako súd exekučný dňa 23. apríla 1998 poveril súdneho exekútora JUDr. Ing. Štefana Vargu, so sídlom Exekútorského úradu v Trebišove, vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 1 250 Sk s príslušenstvom.

Podaním z 12. septembra 2011 sa spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811, IČO: 36 703 591 domáhala, aby súd pripustil zmenu oprávneného a zmenu súdneho exekútora. V zmysle navrhovaných zmien mala do konania namiesto pôvodne oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice v likvidácii vstúpiť spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o. a namiesto JUDr. Ing. Štefana Vargu mal súd poveriť vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Štefana Šviderského, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 1811. Návrh na zmenu oprávneného bol odôvodnený tým, že pôvodne oprávnený CASSOVIA METAL investičný

fond akciová spoločnosť, Košice v likvidácii ako postupca postúpil na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 22. decembra 2005 spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. ako postupníkovi súbor pohľadávok, medzi ktorými bola aj pohľadávka vymáhaná v predmetnom exekučnom konaní. Spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. následne pohľadávku postúpila novému veriteľovi EUROINVESTOR s.r.o. zmluvou o postúpení pohľadávok z 28. júla 2008. Fotokópie predmetných zmlúv aj s prílohami boli pripojené k návrhu. Súčasťou návrhu bolo tiež vyhlásenie spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o., že súhlasí so vstupom do exekučného konania.

Okresný súd Košice-okolie uznesením z 1. februára 2012, č.k. 0 Er 786/1998-18 rozhodol tak, že zmenu oprávneného nepovolil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ spojil v jednom podaní dva návrhy - návrh na zmenu oprávneného a návrh

na zmenu súdneho exekútora, o ktorých sa z procesného hľadiska rozhoduje samostatne. Poukázal na to, že v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred 1. septembrom 2005, súd postupuje pri zmene účastníka exekučného konania podľa § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), keďže § 37 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) v platnom znení sa na tieto konania neaplikuje (podľa prechodného ustanovenia § 238 ods. 2 Exekučného poriadku). Okresný súd prihliadol na to, že pôvodne oprávnený CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice v likvidácii bol dňa 27. októbra 2010

po skončení likvidácie vymazaný z obchodného registra, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, čo predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Hoci z predložených listín vyplýva, že k prevodom pohľadávky, ako aj k oznámeniu týchto skutočností súdnemu exekútorovi, došlo ešte pred zánikom pôvodného oprávneného, avšak súdu bol návrh na zmenu oprávneného doručený až po dni, kedy došlo k zániku oprávneného. Keďže v čase doručenia návrhu na zmenu oprávneného na súd už pôvodný oprávnený neexistoval, súd nepripustil navrhovanú zmenu oprávneného.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie spoločnosti EUROINVESTOR s.r.o. uznesením z 10. augusta 2012 sp.zn. 6 CoE 64/2012 podľa § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením a zároveň vyslovil, že EUROINVESTOR s.r.o. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že súd prvého stupňa správne aplikoval na rozhodovanie o návrhu

na zmenu spoločnosti EUROINVEST s.r.o. na strane oprávnenej ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. vzhľadom na znenie ustanovenia § 37 Exekučného poriadku, účinného do 1. februára 2002, ktoré neupravovalo osobitne rozhodovanie o zmene účastníkov v exekučnom konaní. Ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. septembra 2005 nebolo možné použiť pre konanie začaté do 1. septembra 2005 v zmysle ustanovenia § 238 ods. 2 Exekučného poriadku. Nepochybne z obsahu spisu vyplýva, že návrh na zmenu oprávnenej bol doručený súdu prvého stupňa 16. novembra 2011, teda až potom, čo pôvodný oprávnený stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, lebo k jeho zániku došlo výmazom z obchodného registra 27. októbra 2010. Keďže aj v exekučnom konaní oprávnený je disponentom konania, musí vyjadriť súhlas s návrhom v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p., ak ho podáva postupník, ktorý má nastúpiť na jeho miesto. Z tohto logicky vyplýva, že návrh na zmenu účastníkov možno urobiť len dovtedy, kým má pôvodný oprávnený spôsobilosť byť účastníkom konania, lebo iba v tomto prípade je možné, aby vyjadril súhlas s takýmto návrhom, resp. sám takýto návrh aj podal. Ak zánikom túto spôsobilosť stratí, návrh

na zmenu už nemôže byť účinne urobený. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie spoločnosť EUROINVESTOR s.r.o., v ktorom navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu aj súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alebo aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že povolí zmenu účastníka konania na strane oprávneného. Prípustnosť dovolania dovolateľ odôvodnil podľa § 237 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť

konať pred súdom. Podľa názoru dovolateľa mu odvolací súd svojim rozhodnutím, vydaným v rozpore s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky odňal prístup k súdu a tým aj právo na spravodlivý proces. Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolateľ v tom, že súdy nepovolili zmenu účastníka konania na strane oprávneného aj napriek tomu, že dovolateľ a jeho právny predchodca splnili všetky zákonné predpoklady pre vstup dovolateľa

do konania na strane oprávneného. Mal za to, že v zmysle § 37 Exekučného poriadku, účinného do 31. augusta 2005, postačovalo k zmene oprávneného preukázať súdnemu exekútorovi listiny o prevode práva z exekučného titulu na novú osobu. Keďže v prejednávanej veci sa tak stalo ešte v roku 2006 (listom z 15. marca 2006 oznámila spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. súdnemu exekútorovi postúpenie vymáhanej pohľadávky a pripojila zmluvu o postúpení pohľadávok z 22. decembra 2005), mal súd ako s novým oprávneným konať so spoločnosťou INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., keďže táto spoločnosť sa stala účastníkom konania ex lege. Súd nemal preto rozhodovať o zmene účastníka z pôvodne oprávneného CASSOVIA METAL investičný fond akciová spoločnosť, Košice v likvidácii na dovolateľa, ale z oprávneného INKASO Pohľadávok, spol. s r.o.

na dovolateľa. Ďalej mal za to, že ak by sa vychádzalo z druhej alternatívy prezentovanej prvostupňovým a odvolacím súdom v danej veci, podľa ktorej na zmenu účastníka konania je potrebné osobitné rozhodnutie exekučného súdu, bol ich postup neprípustný. Svedčí o tom rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 1 Obdo V 45/2007, ktorým najvyšší súd vyhovel dovolaniu podanému novým navrhovateľom. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí potvrdil názor o prípustnosti zmeny účastníka konania po tom, čo pôvodný účastník zanikol, avšak návrh na zmenu bol podaný ešte pred zánikom účastníka. V prejednávanej veci spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., ako aj pôvodný oprávnený, ešte v roku 2006 oznámili súdnemu exekútorovi postúpenie pohľadávok a navrhli zmenu oprávneného. V prípade aplikácie Exekučného poriadku platného po 1. septembri 2005 podáva návrh na zmenu účastníka konania súdny exekútor, ktorý má na to stanovenú subjektívnu lehotu 14 dní. Exekútor je touto lehotou viazaný aj v prípadoch, keď sa o skutočnosti zakladajúcej procesné nástupníctvo dozvedel inak, ako oznámením zo strany účastníka konania. Podľa tejto zákonnej úpravy exekútor bol povinný doručiť exekučnému súdu návrh na zmenu oprávneného. Exekútor však nekonal od roku 2006 a túto svoju nečinnosť zdôvodnil údajnou nemožnosťou identifikácie pohľadávok z predložených zmlúv

a ich príloh. Spoločnosť INKASO Pohľadávok, spol. s r.o. však exekútorovi predložila overenú kópiu zmluvy o postúpení pohľadávok spolu s prílohou, z ktorej bolo možné jednoznačne identifikovať príslušnú pohľadávku, keďže každá pohľadávka bola označená dlžnou sumou a menom povinného. Otázkou zámény účastníkov konania v prípade výmazu pôvodného účastníka z obchodného registra sa najvyšší súd zaoberal tiež v rozhodnutí

R 65/1996. Konštatoval v ňom, že v prípadoch, kedy účastník konania zanikol výmazom z obchodného registra pred začatím konania, neprichádza do úvahy zámena účastníkov alebo pristúpenie do konania podľa § 92 O.s.p., pretože takýto postup je možný len za predpokladu, že účastník, ku ktorému alebo na miesto ktorého má vstúpiť niekto iný, mal spôsobilosť byť účastníkom konania v čase jeho začatia. Z citovaného rozhodnutia je zrejmé, že najvyšší súd síce odmietol zámenu účastníka konania, ktorý zanikol výmazom z obchodného registra pred začatím konania, ale zároveň priamo potvrdil takýto procesný postup v prípade, že k zániku účastníka výmazom z obchodného registra došlo až po začatí konania. Ďalej dovolateľ namietal tiež nepreskúmateľnosť odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia, keďže odvolací súd podľa jeho názoru neodpovedal na podstatné a právne významné dôvody odvolania, ale sa obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Povinná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadřila.

Súdny exekútor poukázal na písomné vyjadrenie k odvolaniu z 23. apríla 2012 a uviedol, že na skutočnostiach tam uvedených trvá v celom rozsahu aj v dovolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala na to oprávnená osoba, zastúpená právnickou osobou založenou na účel výkonu advokácie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným

prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolateľom napadnuté uznesenie nevykazuje znaky uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., a preto nemožno vyvodiť prípustnosť dovolania z týchto ustanovení.

Prípustnosť dovolania podaného dovolateľom by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania podľa § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z vymenovaných procesných väd je v dovolaní výslovne namietaná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníkov občianskeho súdneho konania. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Občiansky súdny poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Výdanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, preto je vždy nevyhnutné takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva

na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Preskúmaním veci dospel dovolací súd k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté vadou majúcou za následok odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 251 ods. 4 O.s.p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa vždy uznesením. Podľa § 92 ods. 2 O.s.p., ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že

po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Podľa § 238 ods. 1 prechodných a záverečných ustanovení zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) účinných od 1. septembra 2005, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku do účinnosti novely vykonanej zákonom č. 341/2005 Zb., t.j. do 31. augusta 2005, proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu (§ 41). Podľa odseku 4 tohto ustanovenia prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom, ak nevyplyva priamo z právneho predpisu. Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku od účinnosti novely vykonanej zákonom č. 341/2005 Zb. proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní od doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie sa doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia, ak k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu dôjde po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pokračuje exekútor vo vykonávaní exekúcie na základe pôvodného poverenia, ku ktorému priloží originál alebo osvedčenú fotokópiu listiny preukazujúcej prevod alebo prechod práv a povinností.

Podľa § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých

môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 20a ods. 2 O.s.p. právnická osoba zapísaná v obchodnom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra.

Z dovolania vyplýva, že súdy zúčastnené na rozhodovaní mali dovolateľovi odňať možnosť konať pred súdom tým, že nepovolili zmenu účastníka konania na strane oprávneného napriek tomu, že dovolateľ a jeho právny predchodca splnili všetky zákonné predpoklady pre vstup dovolateľa do konania na strane oprávneného.

S uvedeným názorom dovolateľa sa dovolací súd nestotožnil.

Dovolací súd uvádza, že prvostupňový, ako i odvolací súd na zistený skutkový stav správne aplikovali ustanovenie § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. Exekučné konanie v predmetnej veci sa začalo v roku 1998 a podľa prechodného ustanovenia § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Ustanovenie § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 otázku procesného nástupníctva v exekučnom konaní riešilo len čiastočne. Ustanovovalo, že exekúciu možno vykonať aj proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného, než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, ak sa preukázalo, že na takú osobu prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu. Prevod alebo prechod práv alebo povinností pokiaľ nevyplyval priamo z právneho predpisu, bolo potrebné preukázať listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom. Citované ustanovenie však neupravovalo konkrétny postup účastníkov exekučného konania, súdneho exekútora a exekučného súdu pre prípad, že k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu po začatí exekučného konania aj došlo. Z ustanovenia § 251 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že na exekučné konanie sa použijú ustanovenia v prvej až piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak. V praxi to znamená, že pokiaľ Exekučný poriadok určitú procesnú situáciu nerieši, tak sa na jej riešenie použijú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V danom prípade to znamenalo potrebu aplikovať ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. o zmene účastníka konania. S účinnosťou od 1. septembra 2005 bolo zavedené nové znenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, ktorým sa účastníkom exekučného konania uložila oznamovacia povinnosť ohľadom existencie právnych skutočností zakladajúcich prevod alebo prechod práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu a exekútorovi povinnosť na základe takéhoto oznámenia podať na súd návrh na pripustenie zmeny účastníctva. V zmysle prechodných ustanovení § 238 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku však toto ustanovenie nie je možné aplikovať na exekučné konania začaté pred 1. septembrom 2005, čo je aj posudzovaný exekučný prípad.

Dovolateľ správnosť svojho výkladu ustanovenia § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005 odôvodňuje okrem iného i ustálenou praxou súdnych exekútorov v tom čase, t.j. zrejme do nadobudnutia účinnosti novely Exekučného poriadku, uskutočnenej zákonom č. 341/2005 Z.z. Tvrdí pritom, že na zmenu oprávneného alebo povinného stačilo oznámiť súdnemu exekútorovi, že došlo k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu na inú osobu a predložiť listinu, ktorá túto skutočnosť preukazovala. Okolnosti prejednávanej veci však priamo potvrdzujú problematickosť takéhoto výkladu zákonných ustanovení. Tvrdený prevod alebo prechod práv z exekučného titulu sa môže stať predmetom sporu tak, ako tomu bolo aj v danom prípade, keď exekútor pokračoval v konaní s pôvodným oprávneným, pretože usúdil, že zmluva o postúpení pohľadávok a ani jej neoverená príloha neobsahovali dostatočnú špecifikáciu postupovanej pohľadávky. Túto otázku však exekútor nebol oprávnený sám riešiť. Len súd môže posúdiť, či okolnosti uvádzané v oznámení, sú spôsobilé priviesť prevod alebo prechod práv alebo povinností z exekučného titulu a či predložené listiny sukcesiu do práv a povinností oprávneného alebo povinného aj preukazujú. Správnosť záverov exekučného súdu, ako súdu rozhodujúceho v prvom stupni, môže byť následne preskúmaná v rámci

odvolacieho konania (keďže nejde o uznesenia podľa osobitného zákona - Exekučného poriadku; viď § 202 ods. 2 O.s.p. a judikát R 6/2003) a za istých okolností aj konania dovolacieho. Je však neakceptovateľné, aby bol súd viazaný tým, ako otázku procesného nástupníctva v exekučnom konaní posúdil súdny exekútor. Pokiaľ teda aj prax účastníkov exekučného konania a súdnych exekútorov pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 341/2005 Z.z. bola taká, ako uvádza dovolateľ, nebola správna a ani v súlade so zákonom a už vôbec nie záväzná pre súd rozhodujúci o návrhu na zmenu účastníka konania, keďže aj v exekučnom konaní platí, že právne záväzný výklad zákona podáva výlučne súd.

Dovolateľ ďalej namietal, že aj keby bol správny názor, podľa ktorého je na zmenu účastníka konania potrebné osobitné rozhodnutie exekučného súdu, súdy zúčastnené na rozhodovaní nepripustne skúmali trvanie podmienok konania u pôvodného oprávneného po tom, čo im bola oznámená a preukázaná hmotnoprávna sukcesia do práva pôvodného oprávneného a doručený návrh na zmenu oprávneného spolu so súhlasom nového oprávneného so vstupom do konania. Odvolával sa pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1 Obdo V 45/2007, ktorý skutkovo a právne v obdobnej veci konštatoval existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v tom, že súd nepripustil zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa z dôvodu výmazu pôvodného navrhovateľa z obchodného registra pred rozhodnutím súdu o zmene účastníka konania. Podľa jeho názoru najvyšší súd s týmto rozhodnutím potvrdil názor o prípustnosti zmeny účastníka konania potom, čo pôvodný účastník zanikol, avšak návrh na zmenu bol podaný ešte pred zánikom účastníka. K tomuto dovolací súd uvádza, že medzi predmetným prípadom a prípadom, ktorý riešil najvyšší súd v konaní pod sp.zn. 1 Obdo V 45/2007 je jeden podstatný rozdiel, ktorý spočíva v tom, že v predmetnej veci návrh na zmenu účastníka konania nepodal doterajší účastník konania, ale osoba, ktorá o sebe tvrdí, že na ňu prešlo právo z exekučného titulu. Podľa § 92 ods. 2 O.s.p. je aj taká osoba oprávnená navrhnúť zmenu účastníka, pričom v návrhu je inkorporovaný aj jej súhlas so vstupom do konania na strane oprávneného. Súhlas povinného sa nevyžaduje bez ohľadu na to, či sa navrhuje zmena oprávneného alebo povinného. Preto súd ani nezisťuje stanovisko tejto osoby k navrhovanej zmene účastníka. Iná je však situácia v prípade oprávneného ako osoby, ktorá svojim návrhom na vykonanie exekúcie iniciovala začatie exekučného konania. V súlade s dispozičnou zásadou, ktorá ovláda aj exekučné konanie platí, že oprávnený musí s navrhovanou zmenou účastníka súhlasiť. Nie je mysliteľné, aby súd pripustil zmenu oprávneného účastníka konania bez jeho vedomia alebo dokonca proti jeho vôli. Preto je potrebné, aby v prípade, keď zmenu navrhuje osoba, ktorá mala vstúpiť na miesto oprávneného, si súd vyžiadal stanovisko oprávneného, teda toho, kto má z konania vystúpiť. V prejednávanej veci takéto stanovisko nebolo možné zabezpečiť vzhľadom k tomu, že pôvodne oprávnený zanikol bez právneho nástupcu. V prípade, ktorý najvyšší súd prejednával pod sp.zn. 1 Obdo V 45/2007 podal návrh na zmenu navrhovateľa sám navrhovateľ skôr, ako bol vymazaný z obchodného registra. Prejavil tým vôľu vystúpiť z konania a ďalej nebyť účastníkom konania. Preto dovolací súd mohol konštatovať: „ak miesto doterajšieho navrhovateľa sa uvoľnilo pred skončením konania, dôvodne na jeho miesto môže vstúpiť dovolateľ, ktorý túto vôľu prejavil ešte v čase, keď navrhovateľ existoval.“

V predmetnej veci v čase, keď pôvodne oprávnený ešte existoval, tento sám nepodal návrh na zmenu oprávneného, ktorý by spĺňal kritériá podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. a ako vyplýva z vyššie uvedeného výkladu, oznámenie spoločnosti INKASO Pohládavok, spol. s r.o. z 15. marca 2006, adresované súdnemu exekútorovi, nebolo spôsobilé privodiť zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného. Kvalifikovaný návrh na zmenu oprávneného bol súdu doručený až v čase, keď pôvodne oprávnený už neexistoval. Pretože neboli splnené všetky predpoklady pre navrhovanú zmenu účastníka exekučného konania, súdy nižšieho stupňa rozhodli správne, keď návrhu na zmenu oprávneného nevyhoveli. Týmto svojim rozhodnutím neodňali súdy svojim postupom účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, ani právo na spravodlivý súdny proces a prístup k súdu.

Dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkami dovolateľa o údajnej nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd podľa jeho názoru neodpovedal na podstatné a právne významné dôvody odvolania, ale sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p., keď skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa doplnením ďalších dôvodov, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany odvolateľa, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené jeho návrhu na zmenu oprávneného. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného dovolateľa neuspokojila, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa náležitosti zákonného rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 167 ods. 2 O.s.p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek dovolateľa.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. II. ÚS 78/05 potvrdil, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá dať odpoveď na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa názoru dovolacieho súdu, skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v posudzovanom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia.

Keďže ustanovenia § 237 O.s.p., § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10. augusta 2012 sp.zn. 6 CoE 64/2012 nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení

s § 243b ods. 5 O.s.p.

V dovolacom konaní vzniklo povinnej právo na náhradu trov dovolacieho konania proti dovolateľovi, ktorý úspešný nebol (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní návrh na ich priznanie nepodala (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.